

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 21.10.15.
nr 4310 podpis *Borusiewicz*

SEKRETARIAT
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 22.10.15.
nr 6322 podpis *M*

Warszawa, 16 października 2015 r.

DE-VIII-0702-1/1/15
DE/1540/15

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu RP

Szanowny Panie Marszałku,

W odpowiedzi na oświadczenie złożone przez senatorów Macieja Klimę, Andrzeja Matusiewicza, Waldemara Kraszę, Marka Martynowskiego, Roberta Mamątowa i Andrzeja Pajaka na 81. Posiedzeniu Senatu w dniu 4 września 2015 r., znak BPS/043-81-3482/15, z upoważnienia Prezesa Rady Ministrów, uprzejmie przedstawiam, co następuje.

Na opóźnienie w przygotowaniu projektu nowej polityki energetycznej państwa istotny wpływ mają przesunięcia czasowe w rozstrzygnięciu kwestii zasadniczych dla określenia jej założeń, obejmujące w szczególności trudny proces formułowania nowych celów redukcji emisji w ramach Unii Europejskiej (UE) w horyzoncie 2030 roku (planowano ogłoszenie komunikatu w tym zakresie na 2013 r., natomiast komunikat zaprezentowano w 2014 r.). Pomimo że zostały już podjęte zobowiązania dotyczące celów klimatyczno-energetycznych (redukcja emisji CO₂, OZE, efektywność energetyczna, poziom połączeń międzysystemowych - tzw. Interconnectivity), to trwa obecnie kluczowa dyskusja w Radzie UE i Parlamencie Europejskim nad „operacjonalizacją” podjętych zobowiązań, czyli nad kształtem zmian legislacyjnych w obszarach objętych uzgodnieniami przez Radę Europejską. Dlatego też m. in. zdefiniowanie i zwymiarowanie nowej architektury krajowego systemu wsparcia dla odnawialnych źródeł energii powinno współgrać z polityką klimatyczno-energetyczną UE i powinno być zgodny z obowiązującymi przepisami unijnymi dotyczącymi pomocy publicznej na ochronę środowiska i cele związane z energią na lata 2014-2020.

W dniu 18 września 2015 r. zakończono konsultacje społeczne i międzyresortowe projektu dokumentu. Aktualnie trwa analiza zgłoszonych uwag przed przedłożeniem do akceptacji Rady Ministrów.

W odniesieniu do projektu ustawy o korytarzach przesyłowych, chcę podkreślić, że prace nad tym projektem zostały podjęte z własnej inicjatywy przez Ministerstwo Gospodarki ponad 4 lata temu. W tym czasie przeprowadzono szereg spotkań i uzgodnień z resortami oraz partnerami społecznymi, w wyniku których powstawały nowe wersje przedmiotowej

regulacji. W prace nad projektem ustawy zaangażowani byli nie tylko przedstawiciele administracji publicznej, ale także organizacje społeczne i zawodowe, których przywołana wyżej ustawa dotyczy.

W maju 2011 r. projekt został po raz pierwszy skierowany pod obrady stałego Komitetu Rady Ministrów. Następnie w styczniu 2012 r. Ministerstwo Gospodarki przesłało projekt do ponownych uzgodnień międzyresortowych i społecznych, po czym w grudniu 2012 r. projekt został ponownie skierowany pod obrady stałego Komitetu Rady Ministrów. Ze względu na szereg uwag, jakie zostały zgłoszone przez poszczególne resorty, nie został on rozpatrzony. Ponowne skierowanie poprawionego projektu pod obrady stałego Komitetu Rady Ministrów w 2013 r. spowodowało zgłoszenie kolejnych istotnych uwag, a tym samym konieczność dalszej ich analizy i uzgadniania.

W tym miejscu należy podkreślić, że z uwagi na trudną materię merytoryczną projektu oraz fakt, że dotyczy on zmian przepisów prawnych, za które odpowiada minister do spraw infrastruktury, Rada Ministrów na posiedzeniu w dniu 11 lutego 2014 r. postanowiła, że ministrem odpowiedzialnym w zakresie przygotowania projektu ustawy o korytarzach przesyłowych oraz przedstawienia projektu ustawy pod obrady Rady Ministrów będzie Minister Infrastruktury i Rozwoju. W związku z tym faktem zakończono prace nad przedmiotowym projektem w Ministerstwie Gospodarki oraz całość sprawy została przekazana do Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju.

W związku z tym dalsze prace nad tym projektem prowadzono w Ministerstwie Infrastruktury i Rozwoju. W ich wyniku przygotowany został projekt ustawy o strategicznych inwestycjach celu publicznego. Międzyresortowa konferencja uzgodnieniowa ww. projektu ustawy miała miejsce w dniu 14 października 2015 r. W międzyczasie, wychodząc naprzeciw ułatwieniu w realizacji 23 strategicznych inwestycji prowadzonych przez Polskie Siecie Elektroenergetyczne S.A., w dniu 24 lipca 2015 r. uchwalona została ustawa o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w zakresie sieci przesyłowych, która upraszczając niektóre obowiązujące procedury znacząco ułatwi i przyspieszy ich wykonanie.

W kolejnej kwestii podnoszonej w oświadczeniu Panów Senatorów, dotyczącej połączeń transgranicznych chcę zaznaczyć, że obecnie dostępne zdolności wymiany transgranicznej energii w odniesieniu do mocy zainstalowanej w elektrowniach w Polsce wynoszą ok. 2,3 %, biorąc pod uwagę następujące dane:

- wielkość mocy osiągalnej netto systemu: 35,8 GW,
- wartość rocznej prognozy NTC (Net Transfer Capacity) dla układu normalnego Krajowego Systemu Elektroenergetycznego (KSE) dla importu, wynosząca 820 MW (600 MW ze Szwecji, 220 MW z Ukrainy oraz 0 MW na przekroju synchronicznym (Niemcy, Czechy i Słowacja).

W przypadku Polski, kluczowa dla wartości zdolności wymiany transgranicznej jest zerowa wartość NTC (w horyzoncie rocznym) na przekroju synchronicznym. Należy podkreślić, że przyjmowana do obliczeń zerowa wartość tej mocy nie wynika z braku fizycznych połączeń i technicznych możliwości wymiany, ale z nieplanowych przepływów

mocy przez KSE w kierunku od zachodniej do południowej granicy Polski o bardzo znaczących wartościach (dochodzących do 1500 MW). Przyczyną tak dużych nieplanowych przepływów jest brak limitu NTC pomiędzy obszarem niemieckim i austriackim oraz duża wymiana handlowa pomiędzy tymi systemami, a nieprzewidywalność przepływów wynika z koncentracji generacji odnawialnej (głównie w źródłach wiatrowych) w północnej części Niemiec.

Należy podkreślić, że obecnie na wielkość tych przepływów strona polska praktycznie nie ma wpływu, gdyż główne przyczyny występują poza obszarem naszego kraju, a zatem i wpływu operatywnego Operatora Systemu Przesyłowego (OSP).

PSE S.A. podejmuje intensywne działania na rzecz wzmocnienia KSE w celu zwiększenia możliwości przesyłowych połączeń transgranicznych, przede wszystkim poprzez dwie inwestycje w sieci przesyłowej. Równolegle, Rząd RP prowadzi intensywny dialog na poziomie unijnym, z Komisją Europejską i Państwami Członkowskimi, nad zmianą architektury rynku energii elektrycznej w odniesieniu do zasad alokacji mocy i zarządzania przeciążeniami, tak, aby jak najszybciej wprowadzić w naszym Regionie metodologię Flow Based Allocation. Metoda ta pozwoli na efektywne wykorzystanie istniejących i przyszłych połączeń transgranicznych. Rząd RP podnosi bowiem nieustannie, iż konieczne jest przede wszystkim usunięcie istniejących przeszkód i „wąskich gardeł”, zwłaszcza w sytuacji wzrastającego wolumenu OZE w przepływach transgranicznych.

Pierwszą jest instalacja przesuwników fazowych (PST) na połączeniu Niemcy-Polska, która docelowo po zrealizowaniu przez PSE S.A. oraz niemieckiego operatora 50Hertz (październik 2017 r.) powinna umożliwić przyrost sumarycznych zdolności wymiany mocy na granicach Polski z systemami niemieckim, czeskim i słowackim (połączenia synchroniczne) o 500 MW dla importu oraz 1500 MW dla eksportu.

Drugą inwestycją jest rozbudowa systemu przesyłowego w zachodniej części kraju (dwutorowe linie 400 kV Krajnik-Baczyna, Baczyna-Plewiska, Mikułowa-Pasikurowice i Mikułowa-Świebodzice) zapewniająca w horyzoncie do 2020 r. poprawę bezpieczeństwa zasilania w energię i możliwości wyprowadzenia mocy z istniejących oraz planowanych źródeł wytwórczych.

Te inwestycje pozwolą na osiągnięcie łącznie 2000 MW zdolności importowych i 2500 MW eksportowych.

W związku z realizowaną rozbudową połączeń transgranicznych i wewnętrznej sieci przesyłowej, w kolejnych latach nastąpi zwiększenie zdolności przesyłowych. Od 2016 r. zdolności przesyłowe będą na poziomie 6,4 %, a od 2021 r. blisko 10,8 % w odniesieniu do mocy zainstalowanej w elektrowniach krajowych.

W latach 2008-2012 w kontekście rozwoju połączeń transgranicznych najważniejszym zadaniem było połączenie Polska - Litwa wraz z inwestycjami pomocniczymi na terenie Polski. Projekt budowy połączenia elektroenergetycznego z Litwą został podzielony na dwa etapy. Pierwszy realizowany był w perspektywie finansowania 2007-2013 (co oznacza, że

jego realizacja fizycznie zakończy się w 2015 r.). Drugi natomiast w kolejnym okresie programowania w latach 2014-2020.

W odniesieniu do zagadnień związanych z operacyjną rezerwą mocy chcę nadmienić, że usługa ta weszła z początkiem 2014 r. do katalogu usług systemowych świadczonych na rzecz Operatora Systemu Przesyłowego elektroenergetycznego. Operacyjną rezerwę mocy, której wielkość określa OSP, stanowią jednostki wytwórcze, posiadające do dyspozycji wolne moce nie objęte umowami sprzedaży - do operacyjnej rezerwy mocy trafia rezydualna część mocy pracujących bloków energetycznych. Jednostki biorące udział w operacyjnej rezerwie mocy za gotowość pracy na rzecz OSP otrzymują wynagrodzenie wyznaczone na podstawie średnich kosztów stałych bez kosztu amortyzacji, zarządu i sprzedaży.

Na początku sierpnia 2015 r. w elektrowniach konwencjonalnych z otwartymi obiegami chłodniczymi część bloków musiała zostać wyłączona lub pracowała z niepełną mocą, bo nie były one w stanie normalnie pracować ze względu na bardzo niski stan wód w rzekach oraz ich wysoką temperaturę. W kluczowym momencie doszło też do awarii największego bloku w Elektrowni Bełchatów, który został odłączony od KSE. W efekcie OSP nie był w stanie zbilansować mocy w KSE i wprowadzone zostały ograniczenia po stronie odbiorców w postaci stopni zasilania.

Redukcja mocy wytwórczej spowodowana czynnikami klimatycznymi i technicznymi przełożyła się zatem na brak wolnych mocy, które mogłyby wejść do systemu. Tych ubytków mocy nie była w stanie pokryć Operacyjna Rezerwa Mocy, wynosząca 200 MW.

W tym miejscu chcę zaznaczyć, że KSE jest systemem bezpiecznym, a przyjęte procedury na wypadek zagrożenia bezpieczeństwa jego pracy zdały egzamin. Niefortunny zbieg szeregu niekorzystnych zdarzeń dla prowadzenia ruchu i eksploatacji sieci, takich jak duże nieplanowane ubytki mocy jednostek wytwórczych centralnie dysponowanych, wysokie zapotrzebowanie na moc wynikające z utrzymujących się długotrwale wyjątkowo wysokich temperatur, bardzo niska generacja farm wiatrowych, duże ograniczenia w pracy elektrowni wynikające z niekorzystnych uwarunkowań hydrologicznych, jak również z braku możliwości wyprowadzenia mocy z jednostek wytwórczych przyłączonych do sieci dystrybucyjnej 110 kV ze względu na uwarunkowania jej pracy, nie spowodowały konieczności wprowadzenia trybu awaryjnego ograniczenia poboru energii elektrycznej. Zastosowano natomiast tryb normalny, który polega na wprowadzeniu w sposób kontrolowany tzw. stopni zasilania przez OSP, zarządzającego i kierującego pracą KSE, zgodnie z tzw. planem wprowadzania ograniczeń, uzgodnionym przez OSP z Prezesem Urzędu Regulacji Energetyki.

Konieczność wprowadzenia ograniczeń w poborze energii elektrycznej w wyniku wystąpienia analogicznych, nieprzewidywalnych zdarzeń, miała już niejednokrotnie miejsce także w innych systemach elektroenergetycznych, również tych należących do najwyższej rozwiniętych gospodarek świata (m.in. Japonia, USA).

Chcę również wyraźnie podkreślić, że właściwy moment wprowadzenia stopni zasilania pozwolił uchronić system elektroenergetyczny przed dalszymi możliwymi komplikacjami i negatywnymi skutkami dla odbiorców w całym kraju.

Wyrażam przekonanie, że powyższe wyjaśnienia zostaną przyjęte, jako wyczerpująca odpowiedź na oświadczenie Panów Senatorów.

Z poważaniem

MINISTER
Z op.
Jacek W. Kuron
PEŁNOMOCNIK RZĄDU DO SPRAW
DEREGULACJI GOSPODARCZYCH
SEKRETARZ STANU

Do wiadomości:

Sekretariat Prezesa Rady Ministrów, Kancelaria Prezesa Rady Ministrów.

Ministerstwo Gospodarki
Pl. Trzech Krzyży 3/5
00-507 Warszawa

tel +48 22 693 50 00
fax +48 22 693 40 46

email mg@mg.gov.pl
web www.mg.gov.pl